

nyelvi hatások viszonylatában csak tovább bonyolít a magyarnak az indo-európai eredetű és típusú nyelvek tengerében nyelvrendszerbelileg erősen különálló volta. Másrészt — ami különös súllyal esik latba, s ezért emelem ki újólág — a mi népünk egyharmada más államok, más kulturális viszonyok, hagyományok, más nyelvi környezet kereteiben él, és hiába van túlynomó részük ősei és a maga szülőföldjén is, hazánk közelében, elszakítottaságuk, nemzeti megosztásuk képletesen még a földrajzi távolságot is többé-kevésbé megnöveli. Ilyen helyzetben államalkotó nemzet alig van ma Európában. Ezért anyanyelvünk nemzeti összetartó erőnknek legerősebb köteléke, amelyre így is kell tekintenünk, vele szemben így is kell éreznünk és viselkednünk. Ennek azonban nem üres frázisokban, nem igazi belső tartalom nélküli, közösségi hatóerővel sem bíró magyarkodásban, nem bürokratikus látszatintézkedésekben, nem csak apró részletekben elmerülő nyelvi ügyködésben kell megnyilvánulnia és kimerülnie, hanem mélyebb tartalommal, a társadalmi tudatba, a nemzeti lét, nemzeti azonosság, nemzeti érdek, nemzeti érzelemvilág elemeként beivódva, a társadalmi gyakorlatban hatékonyan működve kell megvalósulnia. Hogy ismét csak Kazinczyval szólóvást elmondhassuk: „a’ nyelv az legyen a’ minek lennie illik: hív, kész és tetsző magyarázója mindannak, a’ mit a’ lélek gondol és érez” (Báróczi élete 19).

SZALAY FERENC RAJZA